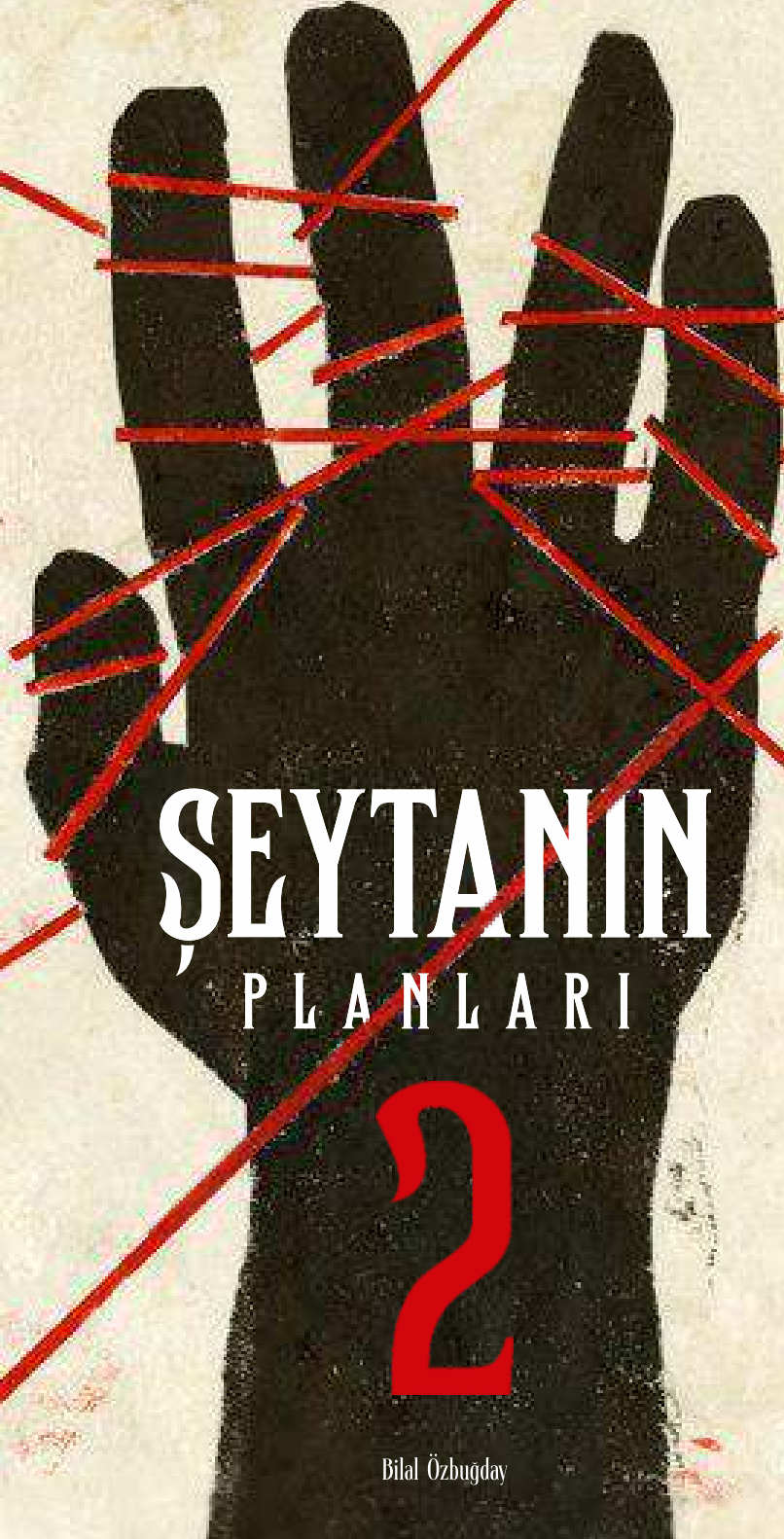

Takva

EN
HAYIRLI
AZIK
Takva

Mart 2024
39. Sayı

ŞEYTANIN PLANLARI

2

Bilal Özbugday

Şeytanın Planları 2

Bilal Özbuğday

04

Öyle Bir Aya Giriyoruz Ki...!

Burak Gültepe

10

Kanayan Yaramız; Yetimler

Salih Bağırhan

19

24

Dinden Çıkarın Velayetin Kısımları 4

Huseyin Oral

İzin İsteyerek Girsinler

Ayşe Ebrar

29

35

Hucurat Suresi Tefsiri

Muhammed Fırat

E-Spor

Burak Eryılmaz

38

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

Şeytan insanın amansız düşmanlarından biridir. Ve insanın kazanmış olduğu bu düşman çok eski ve tecrübeli bir düşmandır. İnsanın şeytanın planlarını idrak etmeden bu düşman ile mücadelesi gayet zordur. Ezelden ebede var olan bu düşmanı ve düşmanın planlarını tanımak müminin önemli görevlerindendir.

Değerli Okuyucularımız; bu ayki aile yazımızda çocukların ebeveynlerinin ve diğer büyüklerin odalarına girerken izin isteyerek girme adabından bahsedeceğiz.

Müminler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'a karşı takvalı olun ki merhamet olunabilirsiniz."

Bu ay Hucurat Suresi Tefsiri köşemizde 10.ayetin tefsirini ele aldık ve müminlerin kardeş olmalarının öneminden bahsettik.

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız ümidiyle...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editör

Takva

Şeytanın Planları 2

Bilal Özbuğday

Şeytan insanın amansız düşmanıdır ve insanın kazanmış olduğu bu düşman çok eski ve tecrübeli bir düşmandır. Kur-naz, sinsi ve bir o kadar da sabırlı bir düş-mandır. İşte bu durum, kendisini insana yaklaşıırken birden fazla plan ile yaklaş-masını ve farklı, çeşitli yolları denemesini ortaya çıkarmaktadır. Şeytan sürekli olarak aynı yolları denemez. Sürekli aynı yoldan da gelmez. Bazen unutturur, bazen vesve-se verir, bazen öfkelenendirir, bazen ise tartışma ilham eder insanoğluna.

Şeytanın nefse giriş yolları ve plan-larını iyi bilmediğimizde neyin Rahman'dan neyin şeytandan olduğunu ayırt edemeyiz. Çünkü şeytan çoğu zaman iyilikleri telkin ediyormuşçasına Rahmanî bir eda ile fısıldar. Bu ise bir kul için anlaşılması en zor yöntemidir.

Şeytanın bir planı vardır. Planı insanoğ-lunu cennetten çıkarttığı gibi cennete gir-memesi hatta cehennemde ebedi kal-masıdır. Bu planı tatbik etmek için kişilerin durumuna göre yollar seçmektedir. İnsanlar aynı olmadığından onun uyguladığı plan ve program da farklılık arz etmektedir. Ayrıca şeytan insanın her vakıasına uygun planlar-da ortaya koymaktadır ki tabiri caizse ola-ğan akış insanı tatmin etsin ve insan uzak-laşsın, yoldan çıksın, Rabbinden ayrılınsın.

Kul bu şeytanın planlarını ve planların farklı farklı olmasını ancak rabbinin yardımı ile görebilir. Kul Allah'a yaklaştıkça şeytan ve planları gözünde netleşmeye başlar. Allah'tan uzaklaşan kul ise ne şeytanı ne de onun hamlelerini görebilir. Hatta bir kötülük yaparken dahi hayır adına, salih amel adına yaptığını zanneder.

“Onlara yeryüzünde fesad çıkarmayın denildiğinde, biz sadece ıslah edicileriz, derler.”¹

Aslında ayette geçen insanların bu iddiası yalandır. Ancak insanlar bunu hissetmezler. Bunun sebebi şeytanın planını ve hamlesini anlamamaktan kaynaklan-maktadır. Ayetin devamından bunu anla-yabiliyoruz.

“Dikkat edin, onlar müfsitlerin ta ken-dileridir, ancak bunu hissetmezler.”²

Hissetmemelerinin sebebi kendileri-nin plana kanarak iyi bir iş yaptıklarını san-malarındandır.

İnsanın şeytanın planlarını idrak etme-den bu düşman ile mücadelesi gayet zor-dur. Allah düşmanı olan şeytanın teslim bayrağını çekmesi, pes etmesi asla bekle-nemez. O ciddi bir düşmandır ve asla bu mücadeleyi terk etmeyecektir. Savaşı dai-midir. Ya kazanacak ya da imanlı kulların imanları karşısında hezimete uğrayacaktır.

Şeytanın nefse giriş hamlelerini mad-deler halinde şu şekilde zikredebiliriz;

1) Kötülüğü Emretmek

Aslında bu husus şeytanın planlarının özüdür. Her şey ve yaptığı her hamle kötülükü yaptırmak içindir. Kötülüğü yaptırmak ise kötülüğü emretmekten geçmektedir.

“Şeytan sadece kötülüğü, ahlaksızlığı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri dile getirmenizi emreder.”³

¹ [2/ Bakara 11]

² [2/ Bakara 12]

³ [2/ Bakara 169]

Şeytanın amacına ulaşmasının yegâne yolu kötülüğü emretmektir.

“Elbette senin kullarından bir kısmını alıp saptıracağım. Onlara kuruntu vereceğim. Develerin kulaklarını yarmalarını ve Allah'ın yarattığını değiştirmelerini emredeceğim.”⁴

Şeytanın emri ancak ona kulak verip boyun eğen kimseler için etkili bir buyruktur. Şeytan her insana etkisi kadar kötülüğü emreder. Ancak bunun yerine getirilmesi ona yakınlıktan kaynaklıdır. Bir insan ne kadar şeytana yakın ise Rahmandan bir o kadar uzaktır. Bu uzaklık ve yakınlık mesafesine göre buyrukları yerine getirir.

Kötülüğü emrederek şeytana kulak vermek her insanın yerine getirebileceği bir şey değildir. Çünkü kötülüğü kötülük olarak yapmak şeytana tam anlamıyla boyun eğmekten kaynaklanır. Yani şeytana yakın olan insanların yapacağı bir şeydir.

2) Unutturmak

Şeytan insana etki edebilmek için unutturma yöntemine sıklıkla başvurur. İnsana kulluğunu, dünyaya niçin geldiğini, ne yapması, ne yapmaması gerektiğini, namazlarını, ibadetlerini ve sorumluluklarını unutturduğunda insanı yoldan çıkarmanın ilk hamlesini yerine getirmiş olacaktır. Neyin ne olduğunun farkında olan Müslüman'a yaklaşma taktiği de işte budur. Genel olarak ona sorumluluklarını unutturmaktır.

Bir amele koyulduğunda bir başka ameli hatıra getirip diğerini unutmak karşılaştığımız genel problemlerdendir. Bazen vaktin nasıl geçtiğini anlamamak, bazen ise gittiğin bir yere nasıl geldiğini, oraya nasıl sürüklendiğini anlamamak gibi, bazen ise kulluğun adına almış olduğun kararların unutulması gibi şekillerde ortaya çıkmaktadır. “Şu işi bir daha yapmayacağım. Artık şu şekilde davranacağım” dediğin kulluğun kalitesi adına attığın adımları, ettiğin tevbelerin hatırından çıkıp tekrar ettiğini görürüz. İşte bu durumda şeytanın unutturma yöntemi ile pay sahibi olması söz konusudur. Çünkü o, tevbekar bir kul istememektedir. İşte burada onun payını kesmek, önüne geçmek gerekir.

“Şeytan onları hâkimiyeti altına alıp kendilerine Allah'ı anmayı unutturmuştur. İşte onlar şeytanın tarafında olanlardır. İyi bilin ki, şeytanın tarafında olanlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.”⁵

“Her kim de benim zikrimden (Kur'an'dan) yüz çevirirse, mutlaka ona dar bir geçim vardır. Bir de onu kıyamet gününde kör olarak haşrederiz. O da şöyle der: “Rabbim! Dünyada gören bir kimse olduğum hâlde, niçin beni kör olarak haşrettin?” Allah, “Evet, Öyle. Ayetlerimiz sana geldi de sen onları unuttun. Aynı şekilde bugün de sen unutuluyorsun” der.”⁶

Şeytan oyun, eğlence ve benzeri şeyler ile de insanlara yapması gereken şeyleri unutturmaktadır. Günümüzde özellikle telefonlar, sosyal medya hesapları, bilgisayar oyunları insanın vaktin nasıl geçtiğini anlamadan kullandığı araçlardır.

⁴ [4/ Nisa 119]

⁵ [58/ Mücadele 19]

⁶ [20/ Taha 124-125-126]

“Şeytan, içki ve kumarla, ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyor musunuz?”⁷

3) Arayı Bozmak

Vesvese şeytanın en tehlikeli planıdır. Bu plan ise özellikle Müslümanların arasını ayırmak, grupları ve toplulukları dağıtmak için kullanır. Hem bu yönüyle tehlikelidir. Hem de insan vesvese ile ne olduğunu idrak edemez, hissedemez. Şeytan vesveseler ile her söylenen ve her yapılanın muhatapları arasında farklı anlaşılması için uğraşır.

Bu vesveseyi verirken insanın gözü önüne serdiği iki şey vardır. Muhatabının söylediği sözler ve yaptığı işler. Bir fısıltı ile muhababının ufacak kelimelerine ve sözlerine farklı farklı anlamlar yükleyerek konuşmaları mecrasından saptırmak ister. Ta ki insanların arasında fitne tohumları yayılsın.

Bundan ötürü Rabbimiz açıkça güzel konuşmamızı emretmiştir.

“Kullarıma söyle: (İnsanlara karşı) en güzel sözü söylesinler. Çünkü şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan insanın apaçık bir düşmanıdır.”⁸

İnsan yanlış anlaşılmaya müsait olan sözler söylediğinde ya da amellerde bulunduğu anda bunu bir koz olarak gören şeytan, iki Müslümanın arasını ayırmak için bunu insanın kalbinde işlemeye ve kötü anlama gelmiş olarak nakşetmeye çalışmaktadır. Müslümanlar ise yanlış anlaşılacak sözlerden uzak durarak o kozu şeytana vermemelidirler. Bundan dolayı sözün en güzelini, fitneden en uzak olanını söylemelidirler.

Allah Rasulü (sav) eşi Safiyye annemiz ile yürürken şeytan vesvesesi ile herhangi bir yanlış anlaşılma olmaması için sahabelere izahat getirmiştir.

Çünkü yanlış yorumlanan ufak bir söz ve bir amel sonrasında birçok kin, öfke ve nefrete yol açmaktadır. Çünkü söz ve ameller mecrasından saptırılarak şeytan fısıltısı ile yorumlanmış olmaktadır. Şeytan da tam olarak bunu istemektedir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

“Şeytan Ademoğlunun kalbi üzerine oturmuştur. İnsan Allah'ı zikrettiği zaman şeytan geri kaçır. Gaflete daldığında ise vesvese verir.”⁹

4) Korkutmak

Başta fakirlik olmak üzere insanın başına gelebilecek birçok şey ile kulları korkutması da şeytanın planlarından birisidir.

Kişi infak edeceğinde onun kalbine fakir kalma duygusunu atarak kulun Rabbi ile olan alışverişinin önüne geçmek ister. Bunun neticesinde yine bir salih amelin önüne geçmiş olacaktır.

“Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size, çirkinliği ve hayâsızlığı emreder. Allah ise size kendi katından mağfîret ve bol nimet vaadediyor. Şüphesiz Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.”¹⁰

Şeytan bununla birlikte tağutlar ile, insanların kınaması ile, hak yola girdiğinde yalnız kalmak ile, Allah için bir adım atmak söz konusu olduğunda o adımın meşakkatleri ile insanı korkutmaktadır.

⁷ (5/Maide 91)

⁸ (17/İsra 53)

⁹ (Buhari)

¹⁰ (2/ Bakara 268)

"O şeytan sizi ancak kendi dostlarından korkutuyor. Onlardan korkmayın, eğer mümin iseniz, benden korkun."¹¹

Şeytan korkutma ile birlikte bazen ise asılsız temenniler ile kulun kalbini yormaktadır. Kulu kârlı ticaretler ile, makam, mevki peşinde koşmak ile dünyada elde edeceği basit şeyler ile sahte amaçlar uğruna koşturması için sahte temenniler önüne sermektedir. Amacı ise yalnızca kuldan kulluğu adına bir şeyler koparmaktır.

"Şeytan, Ademoğlu için İslam yoluna oturur ve "Atalarının dinini terk mi edeceksin?" der! O da şeytana uymayıp Müslüman olur. Sonra hicret yolu üzerine oturur ve "Yurdunu terk edersen garip kalırsın" der. Mümin yine onu dinlemez ve hicret eder. Sonra cihad yolu üzerinde durur, o mümine "Savaşa gidersen öldürölürsün, malını paylaşırlar, hanımını başkası nikâhlar" der. O da bu son engeli de aşar ve yoluna devam eder."¹²

5) Tartışma İlham Etmek

Bir adam, İbni Abbas'a gelerek; "Ey İbni Abbas! Ebu İshak geçen gece kendisine vahyedildiğini iddia ediyor" dedi. İbni Abbas "Doğru söylemiş cevabını verdi"

Bunun üzerine adam "İbni Abbas, onun doğru söylediğini mi söylüyor?" dedi. İbni Abbas buyurdu ki; "İki türlü vahiy vardır. Birisi Allah'ın vahyi, diğeri de şeytanın vahyidir. Allah'ın vahyi peygambere, şeytanınki ise dostlarına gelir."

Sonra şu ayeti okudu; **"Muhakkak ki şeytanlar dostlarına vahyederler."**¹³

Şeytanlar kendilerine dostluğu seçmiş olan insanlara vahyederler. Bazen etrafımızı gözlemlediğimizde, bizim gibi insan cinsinden olan kimselerin bazı fikirleri nasıl savunduklarını, bazı planları nasıl kurduklarını, bazı şeylere bu denli nasıl kafa yorduklarını anlayamayız. Bunun sebebi o kimsenin şeytanın kulu olmasındandır. Onu can kulağı ile dinleyen insanların bir insan aklı ile değil de, şeytanın vahyi ile hareket ettiklerinden kaynaklanmaktadır.

Ve bu vahiylerinden bir tanesi de insanları sonu gelmez boş tartışmalara sevk etmektir. Şeytan dostları aracılığıyla insanlar arasında tartışmayı büyütme ve çoğaltmak ister. Çünkü tartışmak insanı harekete geçirmeyen ancak soyut hususlar üzerinden yapılan bir söz kavgasıdır. Ölçsüz tartışmaların sonu yoktur ve genelde de kötü biter.

6) Ümitsizlik

Rasulullah (sav), Bedir'e giderken konakladı. Müşrikler, Müslümanlar ile suyun arasında bulunuyorlardı. Müslümanlarda bir zafiyet baş gösterdi. Şeytan onların kalbine vesvese vermeye başladı; "Siz Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Allah'ın peygamberi de içinizde. Oysa müşrikler size galip gelip suyu ele geçirdi. Cünüp olarak mı namaz kılacaksınız?"

Bunun üzerine Allah müminlerin üzerine bir yağmur yağdırdı. Müslümanlar yağmur suyunu içip temizliklerini yaptılar. Böylelikle Allah şeytanın pislüğünü onların üzerinden gidermiş oldu."¹⁴

¹¹ (3/Alı İmran 175)

¹² (Nesai)

¹³ (İbni Kesir)

¹⁴ (İbni Kesir)

İbni Kesir'in rivayet ettiği bu olaya dair Rabbimiz şöyle buyurmaktadır; **“Hani (Allah) kendi tarafından bir güvenlik olarak sizi hafif bir uykuya daldırıyor; sizi temizlemek, sizden şeytanın vesvesesini gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten yağmur yağıdırıyordu.”**¹⁵

Şeytan müminleri sarsmak, kalplerine korku salmak ve ümitsizliğe sevk etmek için uğraşır. Çünkü ümitsizliğe kapılan insan hiçbir şey yapmak istemez. Adım atmak istemez, harekete geçmek istemez. Bu ise şeytan adına birçok adıma vesile olan bir husustur. Şeytan mümin kulu hem kendisi ile alakalı hem Rabbi ile alakalı hem de davanın akıbeti ile alakalı olarak ümitsizliğe sevk etmek ister.

Kendisi ile alakalı bir kapı bulursa bu durum kulu tevbe etmemeye, salih bir kul olma gayretinde olmamayı beraberinde getirir. Rabbi ile alakalı ümitsizliğe girer ise Allah'a yalvarmaktan vazgeçer. Davası ile alakalı sarsılırsa hiçbir fedakârlık etmeme, davasına öncelikle hastalıklara duçar olur. Bunlar da bir kulun ölümüne denktir.

Kulu sürekli sonuç odaklı kılarak yapılan hiçbir işin neticesini alamadığı için yaptıklarından vazgeçmeye itebilir. Şeytanın verdiği bu ümitsizlik duygusu davetçinin, ilim talebesinin ya da bir dava adamının yıkılmasına ve ferdi bir takım hareketlerde bulunmasına sebep olabilir. Mümin bu durumun şeytandan kaynaklandığını bilerek davasına sarılmalı, Rabbine iltica etmelidir.

Bir sonraki yazıda şeytanın planlarını zikretmeye Allah'ın izniyle devam edeceğiz.

Selam ve dua ile...

“Kovulmuş şeytanın şerrinden
Allah’a sığınırım”

¹⁵ (8/ Enfal 11)

Öyle Bir Aya Giriyoruz ki...!

Burak Gültepe

Bu ayda dilini tutan diğer aylarda da dilini tutabilir; bu ayda harama bakmayan diğer aylarda da bakmayabilir; bu ayda ibadete alışan diğer aylarda da ibadetleri yapabilir; bu ayda oruca alışan diğer aylarda da oruç tutabilir; bu ayda Kur'an'a yakınlaşan diğer aylarda da Kur'an okuyabilir... O halde bu ayda başkalarını bırakalım salih amellere alışalım. Bu sebeple bu ay ki hadis-i şerifimiz;

إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ فَتَحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِقَتْ
أَبْوَابُ النَّارِ وَسُلِّسَتْ الشَّيَاطِينُ

"Ramazan ayı girdiğinde cennet kapıları açılır, cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincire vurulur."¹

Şerh:

Bazılarına göre bu hadiste bir mecaz vardır. Yani cennet kapılarının açılması, Allah'ın kullarına ibadetleri kolaylaştırması; cehennem kapılarının kapanması, günahlardan uzak tutulması; şeytanların zincire vurulması, etkilerinin azalması anlamındadır... Bizi dinden soğutan, olmadık vesveseleri vererek aklımızı allak bullak eden şeytan, bu ayda artık bizi rahatsız edemeyecektir. Bu gerçekten büyük bir lütuftur.

Bunlar doğrudur ancak bu hadiste, hakikatler haber verilmiştir. Yani Ramazan ayı geldiğinde, cennetin kapıları bizzat açılır, cehennemin kapıları kapanır ve şeytanlar zincirlenir. Bütün bunlar, Ramazan ayının girmesine, saygınlığının büyüklüğüne ve şeytanın müminlere eziyetten men edildiğine, bir alamet ve bir işarettir. Büyük ve azılı şeytanların zincirleneceğini, yardımcılarının ise serbest olduğunu söyleyenler de olmuştur.

Ayrıca şunu da unutmayalım ki: İnsanı sadece şeytan değil, nefsi de aldatır. Bütün şeytanlar bağlı olsa bile, insanı aldatmak için nefsi yeter. En doğrusunu Allah bilir.

Kulluk Şuuru

Bu hayatın meşgalesi çoğu zaman bizi alıp götürüyor. Günler, haftalar ve yıllar birbirini kovalarken kalbimiz imani yönden zayıflıyor, amellerimiz azalaraktan sönüyor. Ramazan ayı ise kalbimizi pekiştirme ve amelleri canlandırma ayıdır. Dikkat edin! Sayılı günler ise çabuk geçer;

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ
الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَيْكُم وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

"(O sayılı günler), insanlar için bir hidayet rehberi, doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur'an'ın kendisinde indirildiği Ramazan ayıdır. Öyle ise içinizden kim bu aya ulaşırsa, onu oruçla geçirsin. Kim de hasta veya yolcu olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun. Allah, size kolaylık diler, zorluk dilemez. Bu da sayıyı tamamlamanız ve hidayete ulaştırmasına karşılık Allah'ı yüceltmeniz ve şükretmeniz içindir."²

Kısasa Kısas!

"Oruç ve Kur'an, kıyamet günü kula şefaath ederler. Oruç şöyle der: Ey Rabbim! Gündüz bu kulu yemekten ve şehvetten men ettim. Ona şefaath etmeme izin ver. Böylece her ikisi de şefaath ederler."³

¹ (Buhari ve Müslim)

² (2/Bakara 185)

³ (Ahmed bin Hanbel)

Kur'an ve oruç ehli olursak yüce Allah'ın dinini korursak, Allah da bizi ihtiyacımız olan her yerde koruyacaktır; dünyada, kabirde ve ahirette... Şunu da bilelim ki, hayır kapıları sonsuza kadar açık kalmaz! Peki bu mübarek ayda neler yapalım?

İnsanlar Sesini Duyar, Allah İse Kalbini!

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

"Kullarım, beni senden sorarlarsa, (bilsinler ki), gerçekten ben (onlara çok) yakıным. Bana dua edince, dua edenin duasına cevap veririm. O hâlde, doğru yolu bulmaları için benim davetime uysunlar, bana iman etsinler."⁴

Ramazan ayı, dua ayıdır. Dua, Rabbinе yakınlaşmaya bir vesiledir. Bakara 185. ayet oruçla ilgilidir ve ayetin sonunda Allah'ın büyüklüğü ve yüceliğı dile getirilmiştir. 186. ayette ise yüce Allah ile kulu arasındaki ilişki anlatılmıştır. Kullar ki Allah'ı kendilerine uzak görebilirler, 'Sesimizi nasıl duyurabiliriz' diyebilirler. Ayet, bu hususa dikkat çekmektedir! Yüce Allah kuluna çok yakındır ve kulunun bunu bilmesini, kendisinden istemesini, araçlar kılmmasını istemektedir. Ramazan ayında Allah'ın rahmetine erişmek ve yakınlaşmak için çokça dua etmeliyiz.

"Oruçlunun orucunu açarken yapaçağı dua reddedilmez."⁵

Bu hadis, oruçlunun iftar vaktinde Allah'a yaptığı duanın kabul edileceğini müjdelemektedir. Bu vakitte dua etmenin faziletini ve önemini göstermektedir ki bu fırsatı değerlendirelim, kaçırmayalım.

Vahyin en önemli gündem maddelerinden biri arınmaktır. Çünkü arınanlar kurtuluşa erecektir. **"Nefse ve düzenleyene, ona hem kötülüğü hem de takvayı ilham edene (Andolsun ki), onu (nefsini) arındıran kesinlikle kurtuluşa ermiştir."**⁶

Tezkiye etmek önemlidir; çünkü kalpler onunla ilgilenilmediğinde katılaşıp, hastalanır. Kalbin hastalanması vahye karşı duyarsızlaşması, Allah'ın emirlerine uymaması ile tezahür eder. Gözlerin ağlamaması, kalbin hüznü duymaması bu sebeptendir. Kalp hastalanınca tedavi edilmesi gerekir. Kur'an okumak, zikretmek, secde etmek, dua etmek, tefekkür etmek... Bu ay pek çok salih amelle kalp eski sağlığına kavuşabilir.

Dualarımızda tövbe ve istiğfarımızı da arttırmamız gerekmektedir. Herkesten çok iyi bildiğimiz kendi günahlarımızdan vazgeçmeli, istikamet üzere yol almalıyız. Bu kalp Ramazan ayında temizlenmeyecek de hangi ayda temizlenecek? Ramazan ayı arınma ayıdır. 11 ay boyunca oluşan manevi kirlerden arındırır. Ali (ra) demiştir ki: "Kurtuluşunu sağlayacak şey yanında olduğu halde, helak olan kimseye şaşıyorum. 'Peki nedir o' diye sorulunca: 'İstiğfar' diye cevap verdi."

"Ey insanlar! Allah'a tövbe edip ondan af dileyiniz. Zira ben ona günde yüz defa tövbe ederim."⁷

Birçok nimetin içindeyiz lakin bunu fark edemiyoruz. Mesela tövbe etmek/edebilmekte bir nimettir. Ya Rabbimiz her insana sadece 3 (üç) tövbe hakkı verseydi halimiz nice olurdu?!

⁴ (2/Bakara 186)

⁵ (İbn Mace)

⁶ (91/Şems 7-9)

⁷ (Müslim)

Böylesi bir durumda çoğumuz ya tövbe etmeyecek ya da tövbe etme haklarını çoktan bitirip perişan olacaktı. Ama yüce Allah tövbe kapısını açık tutmuştur. Kişinin kendi kıyametinin kopması, yani ölmesi veya güneşin batıdan doğmasına kadar tövbede bir sınır yoktur. Kulun ise bunu suistimal etmemesi en güzel olanıdır. Çünkü ölümün ne zaman geleceği asla belli olmaz!

Enes b. Mâlik (ra)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Her âdemoğlu çokça hata eder. Çokça hata edenlerin en hayırlısı çokça tövbe edenlerdir.”⁸

İnsan zayıf olarak yaratıldığı için hatadan beri değildir. Allah'ın yasakladığı şeyi terk etmede ve yapmasını istediği şeyi yerine getirmede ona boyun eğmeyebilir/kusur işleyebilir. Ancak yüce Allah, kulları için tövbe kapısını açmış ve çokça hata edenlerin en hayırlısının tövbeyi çokça edenler olduğunu haber vermiştir. Bu biz insanlar için en büyük lütuflardandır.

Ramazan Ayı, Doyma Ayıdır!

Elbette ki mideyi kastetmiyorum, kalbi kastediyorum. Yani kalp, bu Ramazan ayında imana, takvaya ve tevekküle doymalıdır. 'Nerede o eski Ramazanlar' diyerek zamana suç bulmamalıyız. Bir sıkıntı varsa o da bizden kaynaklanmaktadır. Bizler için Rasûlullah (sav) ile birlikte bir Ramazan ayını ihya etmek muhteşem olurdu sanırım. 'Böyle bir fırsat nerede, mümkün değil' ki diyebilirsiniz. Lakin onun (sav) sünneti ve siyeri elimizin altındadır. Bu ayda bolca hadis okuyarak ve tefekkür ederek Efendimizin sevgisini daha canlı bir şekilde yaşayabiliriz.

Bizler Ramazan ayından şişmanlayarak çıkmamalıyız. Açlık hissi, bazen bizi sofrayı fazla doldurmaya sevk edebilir. Ancak bu, hem sağlığımız hem de ibadetimiz için zararlıdır. Mide ağrısı, halsizlik, nefes darlığı gibi sorunlar yaşayabiliriz. Ayrıca yemekleri çöpe atmak, Allah'ın bize verdiği nimetlere karşı saygısızlık olur. Bu nedenle, iftar ve sahurda, 3 çeşitten fazla yemek yememeli, yanımıza da çeyrek ekmekten başka bir şey koymamalıyız. Böylece, az yememiz gerektiğini unutmamış oluruz.

Şöyle bir soru sorulabilir: Misafirliğe gittik ne yapalım? Misafirlikte ev sahibini utandırmamak, yaptığı masrafı boşa çıkartmamak adına usulünce yenilebilir. Bunu yaparken de sünnetin ölçüsü korunmalıdır. Çünkü Ramazan ayı vücudun dinlendiği, midenin rahatladığı aydır. Yiyecek ve içecek tüketiminin azaldığı aydır. Nebi (as) şöyle buyurur;

“Âdemoğlu karnından daha kötü bir kap doldurmamıştır. Oysa ki Âdemoğlu için belini doğrultacak birkaç lokma yeterlidir. Şayet mutlaka yemesi gerekiyorsa, o zaman (midesinin) üçte birini yemek, üçte birini su, üçte birini de nefes için ayırsın.”⁹

Ramazan Ayı, İbadet Ayıdır

Kıldığımız farz namazları ikame edelim ve huşu içinde kılalım, nafileleri arttıralım ve özellikle teravih namazını hiçbir gün aksatmayalım. Zira bir hadiste şöyle geçer:

⁸ (Tirmizi ve İbn Mace)

⁹ (Tirmizi)

Câbir bin Abdillâh (ra) şöyle dedi: Rasûlullah (sav) Ramazan ayında bize sekiz rekât (teravih namazı) ve bir de vitir kıldırdı. Ertesi gün olunca, mescitte toplandık ve yanımıza çıkmasını ümit ettik. Sabah olunca kadar mescitte kaldık. Sonra Rasûlullah'ın (sav) yanına girdik ve: "Ey Allah'ın Rasulü! Dün mescitte toplanmış ve bize namaz kıldırmanı ümit etmiştik" dedik. Rasûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"Bu namazın üzerinize farz olarak yazılmasından endişe ettim!"¹⁰

Bir başka rivayette;

"Ey insanlar! Allah'a hamdolsun ki, valahi ben bu geceyi gaflet içinde geçirmediğim gibi, durumunuzdan da habersiz değildim. Fakat bu namazın size farz kılınmasından endişelendim (ve bu nedenle beklediğiniz namazı kıldırılmaya çıkmadım). Siz, gücünüzün yeteceği amelleri yapın! Allah usanmaz, ama siz usanırsınız!" buyurdu.¹¹

Teravih namazı farz değildir ama çok faziletli bir namazdır. Gece namazıdır ve nafile bir namazdır. Bu namazı cemaatle kılan bir mümin öncelikle cemaat sevabına erişir. Kur'an okuma ve dinleme sevabı, dua sevabı, kıyam, rukû ve secde sevaplarına da erişecektir. Teravih denmesinin sebebi kelimelerin kökünün dinlendirmek/istirahat anlamına gelmesindendir. Her iki veya dört rekâtta ara verilir. Teravih, dinlenerek kılınan namaz denmiştir.

İbn Recep der ki: Şunu bil ki; bir mümin için Ramazan ayında iki cihad vardır. Gündüzün cihadı oruç, gecenin cihadı da gece namazıdır. Kim bu ikisini de eda ederse sınırsız mükafatlara nail olur.

Ebu Hamid Gazali der ki: Gece ibadetini kolaylaştıran iki sebep vardır ki biri zahiri diğeri de batınıdır. Zahiri sebepler dört tanedir.

1) Kişi çok yemez ve içmez ise çok da uyumaz. Çok yerse gece ibadetlerine kalkması ağır olur.

2) Gündüz kendini yoracak boş işlerden uzak durmak

3) Gündüz kaylule uykusuna yatmak

4) Gündüz fazla günaha girerse gece de ibadetten mahrum kalır

Batini Sebepler;

1) Müslümanlara kin duymayacak

2) Kalbe Allah korkusunun galip gelmesi

3) Gece ibadetinin faziletini bilmek

4) Allah sevgisi, kuvvetli iman

Rekât sayısına gelince, Aişe (ranha) anamızdan rivayet edilir: "Rasulullah gece on bir rekât namaz kılardı. Birini (ayrı olarak) tek kılardı. Bunları bitirince de sağ yanı üzerine yaslanırdı."¹²

Nebi (as.) 8 rekât teravih, 3 rekâtta vitir şeklinde yapmaktaydı. Bu konuda genişlik vardır. Yalnız başına da kılınabilir, sadece 2 rekât da kılınabilir. En yaygın olanı ise 20 rekât olanıdır.

¹⁰ (İbn Hüzeyme)

¹¹ (İbn Hanbel)

¹² (Muvatta)

Ebû Zer ise şunları nakleder: “Resûlullah (sav) ile beraber oruç tuttuk. Ramazan ayının son haftasına kadar bize farz namazlardan başka herhangi bir namaz kıldırmadı. Ramazan'ın son on günü olunca Resûlullah (sav) mescitte itikâfa girdi. Yirmi ikinci gün ikindi namazını kıldırdıktan sonra, **‘İnşallah bu gece kalkıp namaz kılacağız. Sizden arzu eden kalkıp bu namazı kılsın.’** dedi. Ramazan'ın bitmesine bir hafta kala (yirmi üçüncü) gecenin üçte biri geçinceye kadar namaz kıldırıldı. Yirmi dördüncü gece namaz kıldırmadı. Yirmi beşinci gecenin yarısına kadar bize namaz kıldırıldı. Biz dedik ki: ‘Ey Allah'ın Resûlü! Bu gecenin geri kalan kısmında da bize nafile namaz kıldırırsanız?’ Bunun üzerine şöyle buyurdu:

“İmam namazı bitirinceye kadar onunla namaz kılan kimseye, geceyi ibadet etmiş gibi sevap yazılır.”

Sonra Ramazan ayının son üç günü kalıncaya kadar bize namaz kıldırmadı. Yirmi yedinci gece yine namaz kıldırıldı, çocuklarını ve eşlerini de çağırdı ve ‘Felâh’ı geçirme korkusuna düşünceye kadar bize namaz kıldırıldı.”

Ebû Zerr'e “Felâh nedir?” diye sorulduğunda “Sahur” demiştir.¹³

Ramazan Ayı, İftar ve Sahur Ayıdır

“Oruç açmakta acele ettikleri sürece Müslümanlar hayır üzere yaşarlar.”¹⁴

Demek ki vakti girdiğinde orucu açmakta ve bunda acele etmekte Rasûlullah'ın (sav) sünnetine bağlılık vardır, ecir vardır. Bunu yapmak Yahudilere de muhalefet etmektir. Çünkü onlar oruçlarını hemen açmazlar yıldızların çıkmasını beklerlerdi.

Efendimiz; **“Sahura kalkın, çünkü sahurda bereket vardır.”¹⁵ “Bir yudum su ile de olsa, sahur yapınız”¹⁶** diyerek sahurun tamamen terkedilmeyip bir yudum su ile bile olsa yerine getirilmesini tavsiye edilmiştir.

Sahuru geciktirmek ise sünnet olan bir ameldir. Bizim orucumuz ile ehli Kitabın orucu arasındaki fark nedir? Nebi (as) şöyle buyurmuştur: **“Bizim orucumuz ile ehli Kitabın orucu arasındaki fark, sahur yemeğidir.”¹⁷**

Oruçlu bir kimse iftiranı öncelikle hurma ile, hurma bulamazsa su ile açması efdaldır. Nebi (as);

“Oruçlu olun kimse orucunu hurmayla açsın, hurma bulamazsa suyla iftar etsin; çünkü su temizdir” buyurmuştur.¹⁸

Orucunu açtıktan sonra da şöyle dua etmelidir: **“Susuzluk gitti damarlar ıslandı. İnşâAllah oruçtan kazanacağımız ecir de gerçekleşti.”¹⁹**

¹³ (Tirmizi)

¹⁴ (Buhari ve Müslim)

¹⁵ (Buhari ve Müslim)

¹⁶ (Müsned)

¹⁷ (Müslim)

¹⁸ (Ebu Davud)

¹⁹ (Ebu Davud)

Cünüplük, oruca başlamaya engel değildir. Oruç için gusletme zorunluluğu yoktur. Yine oruçlunun misvak kullanmasında da sakınca yoktur. Âmir ibn Rebia şöyle demiştir: "Peygamberi (sav) sayamayacağım kadar çok kez oruçlu olduğu halde dişlerini misvaklarken gördüm." Atâ ve Katade ise; "oruçlu, tükürüğünü yutabilir" demiştir.

Ramazan Ayı, Cömertlik Ayıdır

Ashabı, Rasûlullah'ı (sav) Ramazan ayındaki hâlini "Esen rüzgârdan daha cömert olurdu"²⁰ diye anlatırlardı. Bu ayda Allah'ın rızasını kazanmanın en kolay yollarından biri de infaktır. Ramazan ayında zekât ve sadaka vermek daha fazla sevap kazandırır. Ayrıca fıtır sadakası da bu ayda verilir. Fıtır sadakasını Ramazan ayının sonunda vermek ise en efdal olanıdır. **"Onları (bayram) günü, başkalarından istemekten kurtarın"**²¹ diye buyrulmuştur. Hikmeti nedir?

Fıtır sadakası, oruç tutan kimse için temizliktir. Oruçla bağdaşmayan boş söz, malayani işler, eksikliklere kefarettir. Her fırsatta yardımlaşmaya teşvik eden İslam dini, bunu da vesile kılmıştır.

Ebû Zer (r.a) olarak rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Çorba pişirdiğin zaman suyunu çok koy ve komşularını gözet!"**²²

Bu ayda komşulara küçük ikramlar yapmak, misafirlğe eli boş gitmemek de ihmal edilmemelidir. Bunun yanında bilmeyenlere de dini götürmek icap eder. İftar vesilesiyle insanlara Allah'ın ayetleri, Rasûlullah'ın (sav) hadisleri götürülebilir. Tabi bir de oruçlu kimselere ikramda bulunmak var ki; Nebi (as) şöyle buyurmuştur:

"Kim bir oruçluyu iftar ettirirse oruçlunun sevabı kadar sevap kazanır. Oruçlunun sevabından da hiçbir şey eksilmez."²³

Bu ayda ince düşünmek lazım. İşçilerin yükünü hafifletmek, onlara kolaylık sağlamak güzel olacaktır. Hayvanları da unutmamalı, onlara da yiyecek ve içecek imkanları sağlanmalıdır.

Ramazan Ayı, Kadir Gecesidir!

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

"Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Bilir misin nedir Kadir gecesini?"²⁴

Eğer açıklanmasaydı ve değeri ne olduğu bildirilmeseydi, Kadir gecesinin gerçek anlamını nasıl bilebilirdik? Belki de sıradan bir gece gibi geçerdi ve o geceyi gaflet içinde boş işlerle geçirebilirdik. Ancak vahiy sayesinde bu özel gecenin ne olduğunu anlayabiliyoruz. Yüce Allah şöyle buyurur:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

"Kadir gecesini bin aydan hayırlıdır."²⁵

Allah-u ekber! Ne büyük bir lütuf ne güzel bir ikram. Bin ay neredeyse bir insan ömrü demektir. Yani 83 küsür yıl. Bu Kadir gecesini Ramazan ayının son on gününde aramak; tekli gecelerde aramak doğru olanıdır. Uyuyarak gaflet içinde geçirmek bir Müslümana yakışmaz. Aişe anamızdan rivayet: **"Kadir gecesini, Ramazan'ın son on gününün tekli gecelerinde arayınız"**²⁶ şeklinde buyurulmuştur.

²⁰ (Buhari)

²¹ (Beyhaki)

²² (Müslim)

²³ (Tirmizi)

²⁴ (97/Kadir 1-2)

²⁵ (97/Kadir 3)

²⁶ (Buhari ve Müslim)

Kadir gecesine rast gelirsek nasıl dua edelim? Elbette ki Rasûlullah'ın (sav) Aişe (ranha) anamıza öğrettiği duayı çokça yapmamız gerekir. Dua şöyledir:

اللَّهُمَّ إِنَّكَ غَفُورٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

Allahumme inneke afüvvün kerîmün tuhibbül afve fafü anni

"Allah'ım! Sen çok affedicisin, affetmeyi seversin. Beni bağışla!"²⁷

"Bu aya girmiş durumdasınız. Bu ayda bin aydan daha hayırlı bir gece vardır. Bu gecenin hayrından mahrum kalan, tüm hayırlardan mahrum kalmış demektir. Bu gecenin hayrından sadece mutluluktan payı olmayanlar mahrum kalırlar."²⁸

Ramazan Ayı, İtikaf Ayıdır

İtikaf, kişinin Allah'a yakınlaşmak için mescide kapanmasıdır. Muayyen bir zamanı yoktur. Kişi istediği zaman itikafa girebilir. Rasûlullah (sav) her Ramazan ayında son on gün itikafa girer, günlerini ibadetle geçirirdi. İtikafa girmenin asıl sebebi ise Kadir gecesine erişmektir.

İtikaf, coğrafyamızda unutulmuş sünnetlerin başında gelir. Halbuki itikaf, Rasûlullah'ın (sav) bırakmadığı sünnetlerden biridir. Aişe (ra) anlatıyor:

"Resûlullah Ramazan ayında ibadet hususunda diğer aylarda görülmeyen bir gayret içerisinde olurdu. Ramazan'ın son on gününde ise kendisini çok daha fazla ibadete verirdi. Bu günlerde geceyi ihyâ eder, ailesini uyandırır ve izârını bağlardı."²⁹

Yani Nebi (as) ibadet için hazırlıklarını tamamlar ve büyük bir azimle Hakk'a yönelirdi. Müsait olan kardeşlerin ise bu sünneti ihya etme adına itikaf ibadetini kaçırmamaları gerekmektedir. Belli vakitlerde uzlete çekilmek, dünya meşgalesinden, hayatın gürültüsünden ve insanları meşgul eden basit dertlerden uzaklaşmak gereklidir. Kâinatın büyük hakikatlerini düşünmek, küçük vakianın esaretinden kurtulmak ruhu büyük meseleleri görmeye hazırlar.

"Resûlullah, her Ramazan on gün itikâfa girerdi. Vefat ettiği sene ise yirmi gün itikâf yaptı."³⁰

Cennetin Kapısı Reyyân!

Bu kapıdan girmeye vesile olan amel oruçtur. Kim farz ve nafile oruç tutmaya özen gösterirse, kıyamet gününde özel bir kapıdan girecektir.

"Cennette Reyyân denilen bir kapı vardır ki, kıyamet günü o kapıdan ancak oruçlular girecek, onlardan başka kimse giremeyecektir. (O gün) Oruçlular nerede? diye çağrılır. Onlar da kalkıp girerler ve o kapıdan onlardan başkası asla giremez. Oruçlular girince o kapı kapanır ve bir daha oradan kimse girmez."³¹

Ramazan ayında oruca alışmamız ile artık nafile oruç tutmaya da başlamamız gerekmektedir. Senenin tamamını oruçlu geçirmiş olmak için Şevval ayından da 6 gün oruç tutmalıyız.

"Kim Ramazan orucunu tutar ve ona Şevval ayından altı gün ilave ederse, sanki yılın bütününde oruç tutmuş gibi olur."³²

²⁷ (Tirmizi, ibn Hanbel)

²⁸ (İbn Mace)

²⁹ (Buhari)

³⁰ (Buhari)

³¹ (Buhari ve Müslim)

³² (Müslim)

Ayrıca nafil e oruç ihlasımızı arttıracak, riyaadan uzak bir ameldir. Çünkü kişi, oruçlu olduğunu bildirmediği sürece, hiç kimse tarafından anlaşılmaz. Farz olan oruçta ise zaten herkes oruçludur veya büyük bir kesim oruçludur. Bu sebeple yine riya yapmaktan uzaklaşılır. İhlas ise salih amellerin karşılığını görebilmemiz için tek yoldur. Rabbim amellerimizi zayi etmesin.

Son olarak duamız ise;

Allah'ım! Bu ayda bizleri cehennemden azad ettiğin kullarından eyle. Ve bizi, razı olmadığın kalabalıklarla değil, razı olduğun salihlerle haşret. Bizlere, Seninle karşılaşmaya layık bir kalp ihsan et. Âmin.

Kanayan Yaramız; Yetimler

Salih Bağırgan

Allah'a hamd, Rasulüne salat ve selam olsun.

En güzel bir şekilde yaratılan insanoğlunun genel itibariyle ferdi anlamda iki sorumluluğu vardır. Bunlardan ilki Allah'a olan sorumluluktur. İbadetlerde birlemek, ona ortak koşturmadır. İkincisi ise yaratılmışlara olan sorumluluktur ki bunun alanı oldukça geniştir. Özellikle de kimsesizlere, hastalara, zayıflara, miskinlere, dullara, yetim kalmış kimselere, vs... Bu ay Allah nasip ederse yetim kavramı üzerinde durmak istiyorum.

Lügatta yetim kelimesi "yalnız olmak, tek başına kalmak" anlamlarına gelmektedir. Yetim kelimesi aynı zamanda tekliği de ifade etmektedir.¹ Terim olarak ise "babasını kaybetmiş, baba sevgisi ve himayesinden yoksun, yaşının küçüklüğü sebebi ile çalışamayan, geçimini temin edemeyen mala-mülke malik olmayan" kişilere yetim denilmektedir.² Yetimliğin süresi buluş çağına kadar olup buluşdan sonra şer'i anlamda yetim kavramından çıkar. Nebi (as) şöyle buyurmaktadır:

"Ergenlik çağına geldikten sonra yetimlik yoktur..."³

Yetimler, İslam ümmetinin değil tüm insanlığın kanayan yarasıdır. Dünyada zalimlerin ve onlara destek verenlerin sayısı artıkça yetimlerin de sayısı artmaktadır. 2021 verilerine göre dünya nüfusu 7,8 milyardır. 2,2 milyarı çocuklardan oluşmaktadır. Ve bunlardan da 200.000 milyonu yetimdir. Bu verilerde Suriye, Irak, Afganistan'ın da bulunduğu 52 ülke hariçdir. Bunlar da hesaba katıldığı zaman yaklaşık yarım milyar çocuk yetimdir.

İstatistiklere göre her gün dile kolay, dinleyene de kolay 10.000 çocuk güneşin doğması ile birlikte yetim kalmaktadır. Bu çocukların nerede, nasıl bir ortamda ve hangi koşullarda hayatlarını idame ettirdiği meçhuldür.

Yetim kalmak gerçekten zor bir durumdur. Muhammed b. Abdullah b. Cahş'tan rivayet edildiğine göre, İslâm ordusu Uhud Gazvesi'nden Medine'ye döndüğünde merak içinde bekleyen kadınlar savaşa katılan yakınlarından haber sormuşlarsa da hiç kimse bu konuda onlara cevap vermedi. Bunun üzerine kadınlar Rasulullah (sav)'e başvurdular. Efendimiz hepsine cevap verdikten sonra sıra Hamne'ye gelince ona kardeşi Abdullah'ın ve dayısı Hamza'nın şehid olduğunu söyledi. Hamne derin bir tevekkülle "Allah onlara rahmet etsin ve onları bağışlasın" dedi. Rasulullah (sav) ardından kocasının da şehid olduğunu söyleyince Hamne "Âh savaş âh!" diye feryat etti. Bunun üzerine Rasulullah (sav) **"Kadınlarda kocalarına karşı ayrı bir bağlılık vardır"** dedi.⁴

Bu rivayet Hamne annemiz eşinin şehit haberine üzüldüğü gibi dayısının ve kardeşinin şehit haberine üzülmeyişi haber vermektedir. Nedeni rivayette efendimizin dediği gibi "Kadınlarda kocalarına karşı ayrı bir bağlılık vardır" sözü ile eşini kaybetmesi ve bundan sonra ki hayatta çocuklarının yetim kalmasıdır. İşte Hamne validemizi daha da üzen etkenler bunlardı.

Kuran'ın ve Allah Rasulününün üzerinde durduğu ve konu ettiği bir hususta yetim, yetim hakkıdır. Allah (cc) Kuran'da 22 yerde farklı bağlam ve varyantlarda bu konuyu zikretmiştir.

¹ (Râğib el-İsfahani)

² (Muhammed el-Ferrâ' el-Begavi)

³ (Ebu Davud)

⁴ (İbn-i Sad)

Yetimlere iyi davranılması, yetimlerin horlanmaması, ilgisiz bırakılmaması, doyurulması, ganimetten ve feyden yetimlere hak ayrılması, mallarının güzel bir şekilde korunması, belli bir yaşa geldiklerinde mallarını ellerine teslim edilmesini müminlerden istenilmektedir.

Kur'an surelerinin bir iniş süreci vardır. Bakıldığı zaman ilk inen ayetler -bununla alakalı farklı rivayetler de vardır- Alak suresinin ilk 5 ayeti, ardından Kalem süresinin ilk 7 ayeti, ardından Müddessir süresinin ilk 8 ayeti ve ardından Fatiha suresi nazil olmuştur. Sonrasında Fetret süreci başlayıp bir dönem ayetler nazil olmamıştır. Fetret döneminin ne zamana kadar sürdüğü ihtilaflı olmakla birlikte asıl üzerinde duracağımız husus fetret süreci bittikten sonra ilk inen ayetlerin Duha suresinin ayetleri olduğudur. Bu surenin içeriğine bakıldığı zaman Rasulullah (sav)'in de yetim olmasına vurgu yapılmakta ve yetime hor davranılmaması özelde O'na, genelde tüm insanlığa emredilmektedir.

Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

“Andolsun kuşluk vaktine, Ve örttüğünde geceye. Rabbin seni terk etmedi ve sana darılmadı. Kuşkusuz senin için ahiret, dünyadan daha hayırlıdır. Elbette Rabbin, sana verecek ve sen de razı olacaksın. Sen bir yetimken seni bulup barındırmadı mı? Sen (Kitab'ı ve imanı) bilmezken sana doğru yolu göstermedi mi? Bir fakirken seni zengin kılmadı mı? O hâlde, sakın yetimi kahretme/hor görüp ezme! Ve sakın isteyeniyi azarlayıp tersleme! Ve Rabbinin nimetini anlat.”

Rasulullah (sav) babasını hiç görmeden dünyaya yetim olarak geldi. Altı yaşlarında annesini kaybederek öksüz kaldı. Hatice annemizle evlendiğinde onun daha önce yaptığı evliliklerinden yetim kalmış 3 çocuğu vardı. Rasulullah (sav) evlendiğinde evinde 3 yetim vardı. Daha sonra evinde yetim hiç eksik kalmadı. Evinde sürekli yetimi barındıran, yetimlere iyi davranan, şefkatini onlardan esirgemeyen efendimizin üzerinden bizlere hitap edilmekte ve dikkatler çekilmektedir.

Küçük yaşta babasını kaybetmiş yetimlere sahip çıkılması, özellikle de babalarını Allah yolunda kaybedenlere daha da hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir. İslam yetim kalmasın, başka çocuklar yetim kalmasın şuuru ile kanını feda edenlerin bıraktığı emanetlere sahip çıkmak insani ve İslami bir sorumluktur.

Cahiliyye düzenlerin yaygın olduğu, haramların ve günahların tavan yaptığı şu dönemde yetimlere; onları hayra çağırmak ve İslami bir hayata sahip olması adına köprü vazifesi olmak gerekmektedir. Küçük yaşlardaki yetimlere hangi ideoloji sahipse kaçınılmazdır. Dünyanın birçok yerinde çok ağır şartlarda yaşamaya çalışan, yiyecek yemeği, içecek suyu, giyinecek elbisesi, ısınacak evi olmayan yetimlerimiz vardır. Özelde kendi burnumuzun dibinde bizlere emanet edilen yetimlerimiz vardır. Her ne kadar ağır şartlarda olmasalar da yetimlere sahip çıkmamız, ellerinden tutup destek olmamız ve onları asrın her türlü oyunlarına, pisliklerine karşı korumamız gerekmektedir.

Ata bin Rabah, Tavus bin Keysan, İkrime el Berberi, Mücahid bin Cebir, İmam Nafi, Zeyd bin Eslem, İmam Şafi, Musa bin Nusayr ve Tarık bin Ziyad vs hepsi yetimlerden ve hepsi farklı şekillerde İslam dinine yardımcı oldular.

Yetimlere iyi davranmak tarih boyunca bütün dinlerde var olan bir vazifedir. Nitekim Allah (cc) İsrailoğullarının üzerinden kıyamete kadar bütün insanlığa yetimlere iyi davranılmasını emretmiştir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ

“(Hatırlayın!) Hani biz İsrailoğullarından: “Yalnızca Allah'a ibadet edin, anne babaya, yakın akrabaya, yetimlere ve miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara iyilik yapın. İnsanlara güzel söz söyleyin. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin.” diye söz almıştık. Sonra pek azınız hariç (büyük çoğunluğunuz) sözünüzden döndünüz ve hâlâ yüz çevirmeye devam etmektesiniz.”⁵

Ve yine şöyle buyurmaktadır:

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

“İyilik, yüzünüzü doğu ya da batı ciherine dönmeniz değildir. (Gerçek anlamda) iyilik, Allah'a, Ahiret Günü'ne, meleklerle, Kitab'a ve nebilere inananların; sevmesine rağmen malı, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, dilenenlere ve kölelere verenlerin; namazı kılıp, zekâtı verenlerin; söz verdiklerinde sözlerine bağlı kalanların; fakirlik, hastalık ve savaş zamanında sabredenlerin yaptığıdır. İşte bunlar sadık olanlardır. Bunlar takva sahiplerinin ta kendileridir.”⁶

Seyyid Kutub (rh) bu ayetin tefsirinde şu açıklamayı yapmaktadır: “Bu özveri, yetimlere dönük yüzü ile toplumda büyükler ile küçükler, güçlüler ile zayıflar arasında bir dayanışmadır. Ana-baba ilgisinden ve korumasından yoksun olan bu yavruların bu eksikliklerini karşılama, boşluklarını doldurma girişimidir. Böylece başıboş kalacak ümmet çocuklarının bozulma tehlikesiyle karşı karşıya gelmelerine; çocuklarını gözetmeyen, onlara yardım eli uzatmayan toplumların felâketlerle yüz yüze kalmalarına karşı koruyucu bir önlemdir.”⁷

⁵ [2/Bakara 83]

⁶ [2/Bakara 177]

⁷ [Fî Zilâli'l-Kur'an]

Günahlar insanın maneviyatını ve huzurunu bozar. Kalbin katılaşmasına neden olur. Yetime sahip çıkmak kalp katılığını ortadan kaldıran sebeplerden bir tanesidir. Nitekim Peygamber (sav) huzuruna gelerek kalbinin katılığından yakınan bir adama şunu tavsiye etmiştir: "Kalbinin yumuşamasını istiyorsan yoksulu doyur ve yetimin başını okşa."

Yetime bakmak cennet vesilesidir!

"Bir kimse, Müslümanların arasında bulunan bir yetimi alarak yedirip içirmek üzere evine götürürse, affedilmeyecek bir suç işlemediği takdirde, Allah Teala onu mutlaka cennete koyar."

En hayırlı Ev!

"Müslümanlar içinde en hayırlı ev; içinde yetime iyi davranılan evdir. Müslümanlar içinde en kötü ev de yetime kötü davranılan evdir.",

Rasulullah (sav) ile beraber olmak istiyor musun? Yetime bak, sahiplen!

"Ben ve yetimi himaye eden kimse cennette şöylece beraber bulunacağız" buyurdu ve işaret parmağıyla orta parmağını, aralarını biraz aralayarak gösterdi.

Yetimlerin cennet vesilesi olması ümidi ile..

Takva

Dinden Çıkaran Velayetin Kısımları 4

Hüseyin Oral

Vela ve Bera ile ilgili olarak bazı batıl ve şüphe ehline verdiğimiz cevaplardan birini daha bu yazımda ele almak, bu konuyla ilgili hiçbir tereddüde mahal bırakmamak istiyorum.

Kâfirlere vela uygulamanın küfür olmadığını savunanların ortaya attıkları asılsız iftiralarından biri de Hudeybiye antlaşmasında Rasulullah (sav)'in Ebu Cendel'i ve Ebu Basir'i Mekke müşriklerine geri iade etmesi meselesidir.

Rasulullah (sav) Hudeybiye antlaşmasını Süheyl bin Amr ile imzaladığı esnada Süheyl bin Amr antlaşmaya şöyle bir şart koymuştu; Müslüman olarak gelmiş olsa bile Rasulullah (sav)'e gelen kim olursa olsun Mekkelilere iade edilecek, Müslümanlardan biri Rasulullah'ı bırakıp Mekkelilere gelirse Müslümanlara iade edilmeyecektir.

Rasulullah (sav) bu şartı kabul etmiş o sırada Müslümanların yanına çıkıp gelen Ebu Cendel'i de bilfiil müşriklere iade etmiştir. Sonra Ebu Basir Müslümanların yanına geldiğinde de aynen Ebu Cendel'i iade ettiği gibi antlaşmaya sadık kalarak iade etmiştir.

Bazı bidat ve dalalet ehli kimseler Rasulullah'ın bu fiilinden yola çıkarak yanlış bir bakış açısıyla kâfirlere vela uygulamanın küfrü gerektirmediğine dair delil getirmeye kalkışmışlardır.

Bu meseleyi doğru bir bakış açısıyla ele aldığımız zaman kesinlikle dalalet ehlinin olayı çarpıtıp Allah Rasulü (sav)'e bile iftira atmakta olduklarını anlarız.

Rasulullah (sav)'in Kureyş'in antlaşmaya koyduğu bu şartı kabul etmesinde müşriklere en ufak bir desteği söz konusu değildir. Ebu Cendel ve Ebu Basir'i müşriklere iade etmesinin müşriklere destek olduğunu Rasulullah (sav)'in de bunu yaptığını iddia etmek başlı başına bir küfürdür. Böyle inan kimse dinden çıkar. Böyle bir sapkınlığa düşmekten Allaha sığınınız.

Ayrıca Rasulullah (sav)'in Hudeybiye antlaşmasındaki bütün tutumu kendine has olan bir hükümdür ve Allah c.c tarafından kendisine özel olarak vahiy ile verilmiş bir izin üzerine gerçekleşmiştir.

Bunun gibi Rasulullah (sav)'e has olan başka ameller de vardır ve ona (sav) has (özel) olan bir ameli başkalarının yapması asla caiz değildir.

Dikkat edilmesi gereken çok önemli bir husus da şudur: Allah c.c Rasulüne müşriklere iade ettiği kimselerin dinleri hususunda fitneye düşmeyeceklerini vahiy yoluyla bildirmiştir.

Rasulullah (sav)'in karşı taraf müşrik bile olsa yapmış olduğu antlaşmaya hıyanet etmesi düşünölemeyeceği gibi Ebu Cendel (r.a)'ı bir eman ve koruma şartıyla müşriklere iade etmiştir. Durum böyle olduğuna göre müşriklere en ufak bir destekten de söz edilmesi mümkün değildir.

İbni Hazm (rh) şöyle der: Rasulullah (sav)'in antlaşma süresi boyunca müşriklere geri verdiği kimseler hakkında Allah c.c onların dinleri ve dünyaları hakkında fitneye düşmeyeceklerini vahiy ile bildirmiştir. Onlar Allah'ın dilediği bir vakitte müşriklerin elinden kurtulacaklardır ve nitekim öyle de olmuştur.

Antlaşmanın ardından müşriklere iade edilen Ebu Cendel ve Ebu Basir (ra)'ın yaşadıkları hadiselerle bakılırsa gerçekten Rasulullah (sav)'in onlar hakkında buyurmuş olduğu gibi dinleri veya dünyaları hakkında en ufak bir fitneye uğramaksızın Allah c.c in onları müşriklerin ellerinden kurtardığı herkesin malumudur.

Rasulullah (sav) Necm süresi ayetlerinin baş tarafında da belirtildiği gibi bu mesele ile ilgili olarak hevasından konuşmamıştır. Onun ifade ettiği sözler ancak Allah c.c tarafından kendisine vahyedilen dosdoğru sözlerden ibarettir. Antlaşma gereği müşriklere bazı Mümin'leri iade etmesinin ardından onların başlarına hiçbir fitnenin gelmeyeceği Rasulullah (sav)'e Allah c.c tarafından bildirilen ve başka kimsenin bilmediği bir gerçektir. Rasulullah (sav)'den başka hiç kimse böyle bir şart kabul edip gereğince davranamaz çünkü peygamberlerinden başkasına Allah c.c gaybın bilgisini vermemiştir. (İbni Hazm'ın aktardıkları burada sona eriyor)

Kadı Ebu Bekir İbnu-l Arabi de şöyle der: "Rasulullah'ın kendisine müslüman olarak gelenleri geri vermek üzere müşriklerle akit yapması meselesine gelince böyle bir akit yapmak Rasulullah (sav)'den başkası için caiz değildir. Allah c.c kendi katındaki bir bilgi ve hikmet üzere Resulü (sav)'in maslahatı için böyle hükmetmiş özel bir izin vermiştir."

Allah (cc)'ın hikmeti ile takdir ettiği maslahat çok geçmeden zuhur etmiş Ebu Basir Mekkelilerin elinden kaçtıktan sonra bir bölgeye çekilmiş oradan da Kureyş'in ticaret kervanlarına baskınlar yaparak Kureyş'e ciddi zararlar vermiştir.

Rasulullah (sav)' in müşriklere Ebu Cendel ve Ebu Basir (rhma)'yı geri vermesi Allah (cc) tarafından kendisine vahiy yoluyla bildirilen bir hikmet gereği gerçekleşmiş bir maslahattır. Rasulullah (sav)'den başkası için böyle bir antlaşma yapmak caiz değildir gaybın bilgileri Peygamberlerden başkasına verilmemiştir.

Bidat ehli kimselerin ortaya attıkları şüphelerin geneline bakıldığı zaman Kur'an ve Sünnet'te bildirilen esaslara parçacı yaklaştıkları görülür. Rasulullah (sav)'e ait olan başkalarını kapsamayan meseleleri, müteşabih delilleri, fer-i meseleleri asıl meseleler gibi gösterir ve nasları anlama konusunda ehl-i sünnetin takip ettiği metodun dışına çıkarlar. Allah (cc)'a hamd olsun onların bu sahtekârlıkları gerçek ilim sahipleri tarafından daima açığa çıkarılmaktadır.

Ortaya attıkları bir diğer şüphe de Ebu Davut'ta ve İmam Ahmed'in Müsned'inde rivayet edilen Furat İbni Hayyan'ın casus olarak yakalandıktan sonra öldürülmemesi meselesidir.

Furat b. Hayyan'dan rivayet edildiğine göre kendisinin öldürülmesi için Rasûlullah (sav) emir verdi. Furat o sırada Ebu Süfyan'ın casusu idi ve Ensar'dan bir adamla da mütefaktı.. (Bir gün) Ensardan bir topluluğun yanına varıp "Ben müslümanım" dedi. Bunun üzerine (orada bulunan) Ensardan bir adam Rasulullah (sav)'e varıp "Ey Allah'ın Rasûlü o adam ben gerçekten müslümanım" diyor dedi. Rasûlullah (sav) de **"Sizden bazı kimseler var ki, iman etmeleri konusunda biz onlara güveniriz. Furat b. Hayyan da onlardandır"** diye buyurdu.¹

¹ (Ahmed b.Hanbel IV, 236.Sünen-i Ebu Davud 2652)

Günümüzün bazı bidat ehli yine bir cehalet ve sapıklık örneği ortaya koyarak bu hadiseyi kafirlere velayet göstermenin küfür sayılmayacağına delil göstermişlerdir.

Hadiseyi incelediğimiz zaman ise karşımıza çıkan gerçekler tamamen onların gösterdiğinden farklıdır.

Furat bin Hayyan, Ebu Süfyan için casusluk yaptığı sırada Müslüman değildi. Zimmet ehlinde bir kâfirdi. İmam Ebu Davut da bu hadisi zaten "Zimmi Casus Hakkında Bir Bab" başlığı altında zikretmiştir. Müslümanlar onun durumunu ortaya çıkardıkları zaman Rasulullah (sav) onun öldürülmesini emretmiştir. Ardından Furat bin Hayyan kendisini yakalayan Müslümanlara Müslüman olduğunu açıklayınca Rasulullah (sav)'in **"Sizden bazı kimseler var ki, iman etmeleri konusunda biz onlara güveniriz. Fûrat b. Hayyan da onlardandır"** diye buyurdu. Böylelikle malı ve canı masum kılınmış oldu.

İbni Hacer Fethul Bari'de bu konuyla ilgili olarak şu açıklamalara yer vermiştir. Casusluk yapan kâfir bir harbînin öldürülmesinin caiz olduğunda ulema ittifak etmişlerse de müslümanlarla antlaşması olan kimselerle zimmîler hakkında ihtilaf vardır. Bunlardan biri casusluk yaparsa İmam Mâlik ile el-Evzâî'ye göre öldürülmez fakat antlaşması bozulmuş olur. Şafîilere göre ise eğer antlaşmalarında casusluk yapmamak şart koşulmuş olursa bu şarta riayet etmediğinden antlaşması bozulmuş olur. Eğer böyle bir şart yok ise o takdirde mesele Şafîî uleması arasında ihtilafıdır. Münzîrî'nin açıklamasına göre bu hadisin senedinde, kendisine güvenilmeyen Muhammed b. Muhabbebul bulunduğundan bu hadis delil olma niteliğinden uzaktır.²

Görülüyor ki Bu hadise de ilim ehli tarafından tüm detaylarıyla incelendiği zaman kâfirlere destek olmanın küfür olmadığına onlara yardım etmenin caiz olduğuna veya bunu yapan kimselerin küfre girmeyeceğine dair bir ifade veya anlam çıkarılmamıştır.

Hadisi rivayet eden muhaddisler veya şerhlerini yapan İslam ulemasından hiçbiri bu hadise ile alakalı olarak böyle bir konuya değinme gereği dahi hissetmemişlerdir. Eğer bu hadiste bidatçilerin ortaya attıkları gibi bir anlam var olsaydı yüzlerce yıldır elimizde olan bu kaynakları inceleyip üzerine değerlendirmeler yapan İslam ulemasından bazıları bu konuyu değerlendirir Ebu Davud'un veya İmam Ahmed'in rivayetinden yola çıkarak kâfirlere velayet etme noktasında konuyla ilgisini beyan ederlerdi.

Netice itibarıyla açıkça ortaya çıkıyor ki bu meselede bidatçilerin batılını destekleyecek herhangi bir delil bulunmamaktadır.

İslamı bilen her mümin kesin olarak bilir ki İslam'da hükümler zahire göredir. Furat ibni Hayyan'ın meselesi müminlere karşı kafır olduğu halde savaşp da kendisine güç yetirildiği zaman "Ben Müslüman oldum" diyen kimsenin meselesine birebir uygun düşmektedir. Böyle bir durumla karşılaşan bir müslümanın karşısında kendisine islam olduğunu açıklayan kimseyi öldürmesi caiz değildir. Usame bin Zeyd'in İslam'a girdiğini açıklayan kimseyi öldürdükten sonra Rasulullah (sav)'e durumdan haber vermesinin ardından Rasulullah (sav)'in **"Sen onun kalbini mi yardım?"** demesi neredeyse hepimizin bildiği bir hadisedir.

² [Sünen-i Ebu Davud Terceme ve Şerhi, Şamil Yayınevi: 10/193-195.]

Mikdat İbn-i Amr el-Kindi'nin Rasulullah (sav)'e "Ya Rasulallah eğer benim karşıma biri çıkar da onunla savaşırken benim elimi keserse sonra da benden kendini korumak için bir ağacın ardına saklanır ve 'Ben Allah'a iman ettim' derse onu öldüreyim mi?" diye sormasının ardından Rasulullah (sav) ona şu cevabı vermesi konuya biraz daha açıklık getirmektedir: **"Onu öldürme! Eğer sen onu öldürürsen sen onun o kelimeyi söylemeden önceki durumunda olursun."** Furat İbni Hayyan casusluk yaptığı sırada kafirdi ve zimmi hükmünde idi. Sonra İslam'a girdi ve malı ve canı masum sayıldı. Bu hadisede kimsenin kafirlerle yardımlaşmasının cevazına dair bir çıkarım yapmasının mümkün olmayacağı ve Furat İbni Hayyan'ın neden öldürülmediği konusu anlaşılmış olmaktadır.

Bizlere bilmediklerimizi öğreten Kerem sahibi Rabbimize hamdolsun.

İzin İsteyerek Girsinler

Ayşe Ebrar

Hamd, sena ve her türlü övgü Âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Salat ve selam Peygamberlerin sonuncusu olan Muhammed'in, ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Değerli okuyucularımız; geçen ayki yazımızda erkekler ve kadınlar arasında haremlik-selamlık konusundan bahsetmiştik bu ayki yazımızda ise önceki yazımızın devamı niteliğinde olan çocukların ebeveynlerinin ve diğer büyüklerin odalarına girerken izin isteyerek girme adabından bahsedeceğiz.

Hayatın her alanında emir ve yasaklar belirleyerek insanları dünya ve ahirette mutlu edecek mükemmel bir nizam belirleyen Rabbimiz, ev içindeki mahremiyet konusunda da bir takım prensipler ve kaideler koymuştur. Allah (cc) Kur'an ve Sünnetle belirlemiş olduğu kural ve kaidelerle aile hayatını hissi ve ahlaki dejenerasyonlardan koruma altına almıştır. İslam'ın aile içi ahlakını korumak için koymuş olduğu kural ve kaidelere genel olarak mahremiyet denmektedir. Mahremiyet kelimesi insan vücudu için cinsel arzulara konu olması açısından kullanıldığında cinsel dokunulmazlık anlamına gelir. Aynı zamanda gerek erkek-kadın arasında gerekse de çocuk ve büyük arasındaki bazı sınırları gözetmek anlamına gelmektedir. İslam'ın dışındaki cahiliye sistemlerinde ise gerek aile dışında gerekse de aile içindeki bu ahlaki kural ve kaidelere dikkat edilmez bundan dolayı da büyükler ve çocuklarda ahlaki sapmalara ve psikolojik travmalara sebep olmaktadır.

Maalesef ki yaşamış olduğumuz toplumda edep ve ahlak deyince sadece çocukların ve gençlerin büyüklere olan tutum ve davranışları akla gelmektedir. Hâlbuki İslam dini aile içi edep ve ahlaktan bahsederken sadece çocukların büyüklere karşı davranışlarını değil aile içinde cinsel sapmalardan korunmayı gerek çocukların gerek büyüklerin mahrem olan özel alanlarına saygı göstermeyi içine almaktadır.

Kız olsun erkek olsun çocuklara mahremiyet eğitimi verirken sadece nasihat etmek, "Çocuğum aman dışarıda tanımadığın insanlara karşı dikkatli ol! Dışarıdaki kötü insanlar size zarar vermek için sizi alıp götürmesin" gibi korku içeren sözler söyleyerek çocukların içe kapanmasına ve sosyal çevrelerinden korkup kendini yalnızlığa mahkûm ederek asosyal olmasına sebep olmamalıdır. Ama ne yazık ki birçok anne ve baba daha kendisi bile aile içi mahremiyet konularını bilmemekte ve riayet etmemektedir.

Bir toplumun hem dünyevi hem uhrevi açıdan iyi bir konuma ulaşması o toplumun Kur'an ve Sünnet ölçüsünde yönetilmesi ve eğitilmesine bağlıdır. İşte bundan dolayı da İslam dini anne babalara, çocuklarına İslam'ın diğer konularını öğrettiği gibi haremlik-selamlık, mahremiyet gibi konularını da öğretmelerini emretmiştir.

Ebeveynlerin öğreteceği konulardan biri de çocuklarına diğer insanların ve kendilerinin odalarına girerken izin istemek ve ev içinde de olsa kılık kıyafetlerine dikkat etmek gibi aile içi mahremiyet sınırlarına özen göstererek hem kendilerine hem de tarafların birbirlerine olan mahremiyet konularında onları bilinçli hale getirmektedir.

Ebeveynlerin çocuklarına bu mahremiyet eğitimini ve hayâ duygusunu küçük yaştan itibaren kazandırmaya çalışmalıdır. Çocukları hem kendilerinin hem de başkalarının mahrem alanlarını öğretip bu alanlara saygı göstererek yetiştirmelidirler. Bu mahrem olan alanlardan birisi de çocukların ebeveynlerinin odalarına bazı vakitler girmemektir.

Allah (Subhanehu ve Teâlâ) şöyle buyurmaktadır:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنُكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ
مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ
الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ
لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَافُونَ
عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“Ey iman edenler! Elinizin altında bulunan (cariyeleriniz) ve içinizden bülûğ çağına erişmemiş olanlar sizden üç defa izin istesinler: Sabah namazından önce, (dinlenmek için) elbiselerinizi çıkardığınız öğle vaktinde ve yatsı namazından sonra. (Bu vakitler, giyinik olmama ihtimali yüksek olan) üç mahrem vaktinizdir. Bu vakitlerden sonra, (izinsiz yanınıza girmelerinde) sizin için de onlar için de bir günah yoktur. Onlar etrafınızda dolanır/yanınıza girip çıkarlar. Siz de onların yanına girip/etrafılarında dolanıyor olabilirsiniz. İşte Allah, ayetleri sizlere böylece açıklar. Allah (her şeyi bilen) Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.”¹

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا
اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“Çocuklarınız bülûğa eriştikleri zaman, kendilerinden önceki (yetişkinlerin) izin istedikleri gibi (her zaman) izin istesinler. İşte böylece Allah, ayetlerini size açıklar. Allah (her şeyi bilen) Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.”²

Bu ayetlerin iniş sebebi ise şudur:

Müslüman bir hanım günün birinde Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) yanına gelerek, “Ey Allah'ın Rasulü! Günün her hangi bir saatinde biri kapımdan odama dalabiliyor, görünmek istemediğim bir halde beni görebiliyor. Artık bir ikaz yap-sanız da, kimse kimsenin evine, odasına izinsiz girmese, istemediğim bir görüntü içinde iken görmese...” dedi.

Ömer (radiyallahu anh) de Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) yanına gelerek, “Ey Allah'ın Rasulü! Beni çağırması için evime gönderdiğiniz çocuk izin istemeden yattığım odaya girdi. Ne kadar toparlansam da beni üzerim açık halde gördü. Keşke Rab-bimiz bir yasak koysa da evimize, odamıza izinsiz kimse girmese” dedi. İşte bu ve buna benzer isteklerin çoğaldığı sıralarda Nur Suresi'nin aile hayatına koruma kuralları koyan ayetleri indi.

“Bu ayet-i kerimeler akrabaların birbirlerinin yanına girmek için izin istemeleri hük-münü kapsamaktadır. Yüce Allah müminlere sağ ellerinin sahip olduğu hizmetçileri ve ergenlik çağına ulaşmamış olan çocuklarının kendilerinden şu üç halde izin istemelerini emir buyurmaktadır:

¹ [24/Nur 58]

² [24/Nur 59]

1. Sabah namazından önceki vakittir. Çünkü insanlar o zaman yataklarında uyumaktadırlar.

2. Öğle vaktinde elbisesiz olabileceğiniz vakittir. Bu da kaylule (denilen öğle vakti dinlenme) zamanıdır. Zira insan böyle bir halde ailesi ile birlikte olup elbiselerini çıkartmış olabilir.

3. Yatsı namazından sonra ki vakittir. Çünkü bu zaman da uyuma zamanıdır. İşte hizmetçilere ve küçük çocuklara bu hal (ve zaman)larda aile halkı üzerine izinsiz girmeleri emredilir. Çünkü bu durumda erkeğin hanımı ile birlikte bulunması ya da buna benzer meşguliyetlerle uğraşması ihtimali vardır.

Bu sebeple yüce Allah: 'Bunlar sizin elbisesiz olabileceğiniz üç vakittir. Bu üç vakitten sonra size de bir vebal yoktur, onlara da' buyurmaktadır. Yani belirtilen bu hal (ve zamanların dışında onlara (izinsiz) girmelerine imkân tanımanızdan dolayı sizin için de, onlar için de eğer bu üç halin (vaktin) dışında bir şey görececek olurlarsa bir vebal yoktur. Çünkü (bu vakitlerde) izin almadan girmelerine müsaade edilmiştir ve çünkü onlar size hizmet etmek amacıyla ve başka maksatlarla 'yanınıza girip çıkarlar.' Başkaları için müsamaha ile karşılanmayan birtakım hususlar bu şekilde girip çıkanlar hakkında müsamaha ile karşılanabilir.

Nitekim İbn Ebu Hatim şöyle demiştir: Said b. Cübeyr dedi ki: İbn Abbas dedi ki: İnsanlar üç ayeti terk ettiler, onların hükümleri gereğince artık amel etmemeye başladılar. (Bunlar): **'Ey iman edenler! Sağ ellerinizin sahip olduğu kimseler ve sizden balığ olmayanlarınız sizden üç defa izin istesinler..'** ayeti; Nisa Suresinde yer alan: **'Paylaştırma sırasında yakınlar, yetimler ve yoksullar da hazır bulunurlarsa kendilerini o maldan rızıklandırın..'** (Nisa, 8) ayeti ile Hucurat Suresinde yer alan: **'Şüphesiz ki Allah'ın katında sizin en şerefli en takvalı olanınızdır.'** (Hucurat, 13) ayetidir."³

Bazıları bu geçen üç vakitte izin istemenin hükmü asr-ı saadette sahabe ve tabiinin amelinin buna muhalif olarak cereyan etmesi sebebiyle yahut evlerin kapısında örtü bulunmadığı zamanda bununla amel edilmesi sebebiyle "mensuhtur" görüşünü ileri sürmüşlerdir. Ancak daha doğru olan bu vakitlerde izin istemenin hükmünün mensuh olmayıp muhkem oluşudur. İlim ehlinin çoğunluğunun görüşü de budur.

İmam Ebu Hanife "Âlimlerden hiçbir kimse izin istemenin mensuh olduğu görüşünü kabul etmemiştir" demektedir.

Söz konusu ayet-i kerime, indiği dönemdeki insanların günlük yaşantılarında ki bir uygulamaya işaret etmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken durum, insanların özellikle de eşlerin istirahat ettikleri zaman diliminde, izinsiz olarak yanlarına girilmemesidir. Bu da her zaman ve her yerde geçerli olan bir hükümdür.

³ (İmam Hafız İbn Kesir, Muhtasar İbn-i Kesir Tefsiri, c.5 s.103 (İstanbul, Polen Yayınları, 2015))

"Ayet-i kerime bu üç vakti de kendi ifadesiyle "عورات" açık bulunabilecek mahrem vakit olarak adlandırıyor. Bu üç vakitte gerek hizmetçiler, gerekse buluğ çağına ermemiş olan çocuklar izinsiz girmemelidirler ki onların mahrem yerlerine gözleri ilişmesin. Birçok kimseler bu aile hayatı ile ilgili edeplere riayet etmezler. Onun ruhi, ahlâkî ve psikolojik tesirlerini küçümserler ve zannederler ki hizmetçilerin gözleri efendilerinin mahrem yerlerine kadar uzanmaz. Henüz erginlik çağına ermemiş olan çocuklar bir şey fark etmezler. Hâlbuki psikolojinin geliştiği günümüzde psikologlar diyorlar ki, 'küçük yaştaki çocuğun gözüne ilişkin bazı haller hayat boyu onu tesiri altında bulundurur. Çoğu kere de tedavisi güç psikolojik ve asabi hastalığa tutulmalarına sebep olur.'

Her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan yüce Allah, müminleri bu şekilde terbiye ederken sinirleri sağlam, içleri rahat, duyguları terbiye edilmiş, gönülleri temiz, düşünceleri pak bir ümmet inşa etmek istemektedir. Ayet-i kerimenin onların izin istemeleri gereğini bu üç vaktin dışına hasretmeyişinin sebebi, bu vakitlerde mahrem yerlerinin açık olmasının ihtimalinden dolayıdır. Bunun dışındaki vakitlerde hizmetçilerin ve küçük çocukların izin istemeden girmelerinde bir engel görmemektedir. Zira hizmet etiklerinden veya çocuklar küçük yaşta bulunmalarından ötürü içeriye çok girer çıkarlar: **'Bu vakitlerin dışında birbirinizin yanına girip çıkmakta size de, onlara da bir mesuliyet yoktur.'** Böylece ayet-i kerime mahrem yerlerin ortaya dökülmesini önlemek konusunda çok sıkı bir tutum takındığı gibi onların da yabancılar gibi girerken ve çıkarken izin istemelerinin zorluğa ve sıkıntıya sebep olacağını düşünerek diğer engelleri bertaraf etmektedir.

Ama çocuklar buluğ çağına erince artık onlar da yabancılar hükmüne girerler ve bir önceki ayetlerin beyanına göre her vakit giriş çıkışlarında izin istemeleri gerekir."⁴

İnsanların En Mahrem Alanları İstirahat Mahalleridir.

Müfessir Nesefî ayeti şöyle yorumluyor: "Çocuklar, ihtilâm ile veya yaş icabı buluğa erdikleri zaman, diğer büyük erkekler gibi, istirahat odalarına girmek için bütün vakitlerde izin alarak girerler. Fakat insanların çoğu bundan gafildirler."⁵

İbn Abbas (rhuma) dedi ki: "Şüphesiz Allah Halim'dir, müminlere karşı çok merhametlidir ve O, ayıp hallerin görülmemesini (setri) sever. İnsanların evlerinin ne perdeleri, ne de başkalarına karşı örten örtüleri vardı. Bazen hizmetçi ya da çocuk yahut kişinin himayesindeki yetim bir kız adamın yanına o ailesi üzerinde iken girebiliyordu. Allah onlara bu elbisesiz olunabilecek vakitlerde izin istemelerini emretti. Yüce Allah böylelikle onlara bu gibi hallerinin, başkalarının görmesine karşı korunmasını ve hayrı getirdi. Ondan sonra da bununla (gereğince) amel eden kimseyi görmedim."⁶

"Çocuklar da erginlik çağına girdiklerinde ki asıl delili ihtilam olmalarıdır. Yaşlarının da en azı kızda dokuz, oğlanda on iki, normal ve görüleni on dört, on beş en sonu ise on yedi, on sekiz yaşlardır"⁷

⁴ [Seyyid Kutub, Fızlâl-il Kur'an, c.10 s.468-469 (İstanbul, Hikmet Yayınları)]

⁵ [Medarik, 4/417]

⁶ [Ebû Dâvûd, Edeb 129-130]

⁷ [Elmalılı M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, c.6 s.44 (İstanbul, Azim Yayınları, 2020)]

Yanlarına İzinsiz Girilmeyenler Kimseler

1. Anne & Baba

"Abdullah bin Mes'ûd'a bir adam geldi, 'Annemin odasına girmek için de izin isteyecek miyim?' dedi. O da: 'Seni görmek istemeyeceği bazı anları olur.' dedi."⁸

Musa bin Talha diyor ki: "Babamla beraber annemin yanına gittik. O, içeri girdi, ben de arkasından girdim. Döndü, beni göğsümden itti; arkam üstü oturdum, sonra bana: 'İzinsiz mi giriyorsun?' dedi."⁹

Demek ki, ebeveyn hem büyük çocuklarından, hem de eşler arası münasebetlerine aklı erebilecek yaşa gelen çocuklarından ayrı bir odada yatarlar. Bu çocuklar da bu üç vakitte veya ebeveynlerin üzerlerini değiştirdikleri zamanlarda onların bulunduğu odaya müsaadelerini almadan giremezler.

Büyük çocukların ebeveynleri ile olan münasebetlerine gelince; bu hususa şu hadis-i şerif ışık tutmaktadır:

Ata bin Yesar anlatıyor: "Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellam) bir zat gelerek sordu: 'Ya Rasulallah, annemin yanına girerken izin isteyeyim mi?' **'Evet'** cevabını verince, o zat tekrar, 'Ama ben onunla beraber evde oturuyorum' dedi. Rasulullah ise **'Ondan izin iste.'** buyurdu. O zat, 'Ben onun hizmetini görüyorum' deyince, Rasulullah **'Annenden izin iste, onu çıplak olarak görmek hoşuna gider mi?'** diye sordu. O zat, 'Hayır' dedi. Bunun üzerine Rasulullah, **'Öyle ise her seferinde yanına girerken annenden izin iste'** buyurdu."¹⁰

⁸ [Buhari, Edebu'l-Müfred, Hadis No: 1059, 1060, 1090]

⁹ [a.g.e. Hadis No: 1061]

¹⁰ [Muvatta, Istizan:1]

1. Kız Kardeş

Ata el-Horasanî diyor ki: "İbn Abbas'a sordum, 'Kız kardeşimin yanına girmek için izin isteyecek miyim?' dedim. O da, 'Evet' dedi. Tekrar sordum, 'Yanımda bakımlarını temin ettiğim ve geçindirdiğim iki kız kardeşim var, bunlardan da mı izin isteyeceğim?' dedim. O da 'Onları çıplak görmek ister misin?' dedi."¹¹

2. Çocuklar

Câbir bin Abdullah diyor ki: "Bir kimse çocuğunun ve ihtiyaç kadın da olsa, annesinin, kardeşinin, kız kardeşinin ve babasının yanına girmek için izin ister."¹²

Hülâsa, aile fertlerinden kimin yanına girilmek isteniyorsa, ondan izin istenir, yanına öyle girilir. Bu, ilahi bir emirdir ve Peygamberimiz'in temiz sünnetidir. Bunlara riayet eden fertler ve toplumlar mutlu olurlar. Buna riayet etmeyip de münasebetsiz ilişkide bulunan kimseleri, etrafımızdan duyuyor ve medyada görüyoruz. (Allahu müstean)

Velhamdulillahi Rabbil alemin....

¹¹ [a.g.e. Hadis No: 1063]

¹² [a.g.e. Hadis No: 1062]

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ

Hucurat Suresi Tefsiri

Muhammed Firat

Hamd, Âlemlerin rabbi olan Allah (celle celaluhu)'a aittir. Salât ve selam, kendisine itaat etmek ve yolundan gitmekle emrolunduğumuz âlemlere rahmet olarak gönderilen Allah (celle celaluhu)'ın resulü Muhammed Mustafa'nın üzerine olsun.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

“Müminler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'a karşı takvalı olun ki merhamet olunasınız” (Hucurat, 10)

“Müminler ancak kardeşirler.”

Ayet iki manaya gelmektedir ve her iki mana da doğrudur:

Birincisi: Kardeşlik sadece müminler arasında geçerlidir. Başkalarının arasında kardeşlik yoktur. Sadece çıkar ve menfaat ortaklığı vardır. O çıkar ve menfaat bittiğinde ilişkileri biter kardeşlik yerini düşmanlığa bırakır.

İkincisi: Müminler sadece kardeşir. Onların arasında sadece kardeşlik bağı vardır. Kardeşliğin dışında başka bir durum söz konusu değildir. Bu kardeşliğin gereği olarak müslüman toplumda asıl olan kural sevginin, barışın, yardımlaşmanın ve birliğin olması, anlaşmazlık ve çatışmanın ortaya çıkar çıkmaz kaldırılmasıdır.

İslam milletin sisteminde asıl kural; tüm müslümanların yeryüzünde bir tek önderliğinin olması ve bir halifenin etrafında toplanarak tek vücut tek yürek olmalarıdır.

Yeryüzünün doğusunda olsun batısında olsun kim Allah'a ve Ahiret gününe iman ediyor ise o tüm müminlerin kardeşidir. Hiç şüphesiz bu kardeşliğin gerekleri ve sorumlulukları vardır. Allah (cc) müslümanların birbirlerinin haklarına riayet etmelerini, kalpleri birbirine kaynaştıracak, aralarındaki sevgiyi arttıracak ve ilişkileri sağlamlaştıracak işler yapmalarını emretmiştir.

Bu konuda Rasulullah (sav) de şöyle buyurmaktadır:

“Müminler birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet etmeye ve birbirlerine karşı şefkatli davranmada bir vücut gibidirler. Vücudun organlarından biri rahatsız olduğunda diğer organlar, uykuyu kaybetmeye ve acıyı paylaşmada ona ortak olurlar.”¹

“Birbirinize haset etmeyin. Birbirinizin aleyhinde fiyatları kızıştırarak necş yapmayın (alışverişte birbirinizi aldatmayın) Birbirinize buğz etmeyin. Birbirinize sırt çevirip dargın durmayın. Birbirinizin pazarlığı bitmiş alışverişini bozmayın. Ey Allah'ın Kulları kardeş olun! Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, sıkıntı anında onu kendi haline tek etmez. Ona yalan söyleyip aldatmaz. Onu küçük görmez. (Üç defa göğsüne vurarak) Takva işte buradadır. Bir kimsenin müslüman kardeşini hor görmesi ona şer olarak yeter artar. Müslümanın her şeyi; canı, malı, ırzı müslümana haramdır.”²

“Bir müslümanın, din kardeşini üç günden fazla terk edip onunla küs durması helâl değildir. İki müslüman karşılaşsalar, biri bir tarafa, öteki öbür tarafa döner. Hâlbuki o ikisinin en hayırlısı önce selâm verendir.”³

¹ (Muttefekun aleyh)

² (Muttefekun aleyh)

³ (Muttefekun aleyh)

“Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et. “Ey Allah'ın Resulü, mazlumken ona yardımı anladık ama zalimken ona nasıl yardım edeceğiz?” diye sorulunca Allah'ın Resulü şöyle buyurdu: Onu zulümden alıkoyar, zulmüne engel olursun. Şüphesiz ki bu ona yardım etmektir”⁴

“Mümin mümin için bir bina gibidir. Onlar birbirlerini tutarlar. (Rasulullah (sav) bunu söylerken parmaklarını birbirine geçirdi)”⁵

“Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin”

Müminler arasında aslolan kardeşliğin, yardımlaşmanın, dayanışmanın bulunmasıdır. Aralarında düşmanlığın ve savaşın olması kardeşliğe tamamen aykırıdır. O bakımdan müslümanla savaşmak en büyük günahlardandır. Ancak bu büyük günahı işlemek bile Müslümanlar arasında-ki kardeşliği ortadan kaldırmamaktadır.

Önceki ayette de geçtiği üzere Allah (cc) kardeşlerin arasını düzeltmemizi emretmektedir. Bundan dolayı müslümanların arasını düzeltmek diğer Müslümanlar üzerine vaciptir.

Müminler sadece birbirlerinin kardeşleridir. İman bağı onları birleştirmiştir. Aralarında düşmanlık, kin, buğz ve savaş olması onlara yakışmaz. O halde, mü'min kardeşlerinizin arasını düzeltin. Aralarında ayrılık çıkmasına ve kin ve nefretin etkili olmasına fırsat vermeyin.

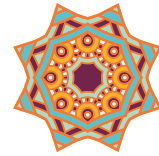
Sonuç olarak; Allah ve resulü müminlerin birbirlerinin hukukuna riayet etmelerini ve kalpleri birbirine ısındıracak, sevgiyi arttıracak ve aralarındaki ilişkileri sağlamlaştıracak işler yapmalarını emretmiştir.

“Allah'a karşı takvalı olun ki merhamet olunaszınız”

Allah (cc) genel olarak takvalı hareket etmemizi emrederek müslümanların haklarını yerine getirmemin, onların arasını düzeltmenin ve takvalı olmanın rahmete vesile olacağını bildirmektedir.

İlahi rahmete mazhar olan ise dünya ve ahiretin bütün hayırlarını elde etmiş olur.

Velhamdulillahi Rabbil alemin...

⁴ [Buhari, Tirmizi]

⁵ [Muttefekun aleyh]

E-Spor

Burak Eryılmaz

E-Spor. Belki bazılarımız duydu belki bazılarımız nedir bu e-spor diyecek. Elektronik spor anlamında kullanılan e-sporun bahsedeceğimiz bu yazımızda. Nasıl sporun elektroniği mi olur diyecek olursanız evet oluyor bu şekilde adlandırılıyor.

Elektronik sporlar, kısa sürede dünya genelinde milyonlarca insanın ilgisini çeken ve büyük bir endüstri haline geldi. Nedir bu elektronik sporlar diyecek olursanız Elektronik spor, organize video oyunu yarışmalarına verilen isim. Bir bilgisayar oyunu için turnuva yapılıyor insanlar geliyor yarışıyor ve bir kazanan veya kazanan bir takım oluyor. Yani en kaba şekliyle bir grup insan bilgisayar oyunu oynuyor, birbirlerini yenmeye çalışıyor ve binlerce insan bunu takip edip, izliyor.

E-spor terimi, ilk kez 1970'li yılların sonlarında ortaya çıktı. Ancak, e-sporun bugünkü popülerliğine ve etkisine ulaşması, 2000'li yılların başlarına dayanıyor. Özellikle internetin yaygınlaşması ve online oyunların ortaya çıkması, e-sporun gelişimine ivme kazandırdı.

İlk espor turnuvası, 1972'de Stanford Üniversitesi'nde Spacewar oyunuyla gerçekleştirilmiştir. İlk e-spor etkinliği 1997'deki Quake Turnuvası ile gerçekleşti.

StarCraft, Counter-Strike ve Warcraft gibi oyunlar, e-sporun temellerini atmış ve oyuncuların rekabet etmeye başlamasına olanak tanımıştı. İlk e-spor turnuvaları, bu oyunlar etrafında düzenlenmeye başladı. Zamanla, e-spor organizasyonları, ligler ve profesyonel takımlar ortaya çıkarak e-sporu daha düzenli ve rekabetçi bir hale getirdi.

E-sporun popülerliğindeki artış, birçok faktörün bir araya gelmesiyle gerçekleşti. İşte bu faktörlerden bazıları:

1. İnternetin Yaygınlaşması:

İnternetin evlere girmesiyle birlikte, oyuncular artık dünyanın dört bir yanındaki diğer oyuncularla rekabet edebiliyor ve turnuvalara katılabiliyor. Bu, e-sporun uluslararası bir boyut kazanmasını sağladı. Evinde oturan bilgisayar oynayan genç, uluslararası bir arenada kendini göstermek istiyor.

2. Oyun Geliştirme Teknolojilerindeki İlerlemeler:

Oyun geliştirme teknolojilerindeki sürekli ilerlemeler, oyunların daha etkileyici, görsel açıdan çekici ve rekabetçi hale gelmesine olanak tanıdı. Bu da izleyicilerin ilgisini artırdı.

3. Büyük Sponsorluk Anlaşmaları:

Büyük şirketlerin ve markaların e-spor takımlarını ve turnuvalarını sponsorlaması, e-sporun ticari bir endüstri haline gelmesine katkı sağladı.

4. Yayın Platformları:

Yayın platformları, oyuncuların ve turnuvaların canlı yayınlanmasını sağlayarak e-sporun geniş kitlelere ulaşmasını kolaylaştırdı.

Futbol kulüpleri, futbolcular takımlar kurdu. Yakın zamanda eski futbolcu Agüero'nun kurmuş olduğu bir e-spor takımına Messi ortak oldu. Fenerbahçe, Galatasaray gibi takımlar bazı oyunların rekabetçi arenasında takımlar kurdu. Bu takımlar birçok alanda yarışabiliyor. Takım dilediği oyunda yarışabilir.

Belki bizler henüz duymadık, bilmiyoruz fakat birçok gencin hayallerini süsleyen bir şey oldu e-sporcu olmak. Belki futbol maçı takip ederken ataları yeni nesil gençler e-spor turnuvaları takip etmeye başladı. Kurtlar vadisi çıktığı zaman nasıl ki bazı gençler onları örnek aldı giyim kuşamını değiştirdiyse bugün de bazı gençler o e-sporcuları örnek alıp onlar gibi olma-ya çalışıyor. Bu yalnızca e-sporcular için değil yayıncılar için de geçerli.

Bazıları ise saatlerce oyun oynuyor ve e-sporcu olacağım ben deyip kariyerini, geleceğini tehlikeye atıyor.

E-spor, sadece oyuncular için değil, aynı zamanda antrenörler, yorumcular, organizatörler ve diğer uzmanlar için de iş olanakları yarattı. Maçlar oynanıyor, sunucular bunu sunuyor. Bu da e-sporun sadece bir hobiden çok, bir kariyer ve endüstri olmasına olanak tanıdı.

Oyun endüstrisi geliyor bu aşıkâr. Bazı oyunlara özel konser veren sanatçılardan bahsetmiştik. Zamanın sinemasının yerini alacak bir noktaya doğru ilerliyor. Önceden oyuncular yalnızca filmlerde oynarken, reklamlar sadece filmlerin arasında olurken şimdilerde oyuncular oyunlarda oynuyor. Yüzlerini oralarda görüyoruz. Oyunların açıklandığı etkinliklerde büyük reklamlar dönüyor. E-sport turnuvaları için büyük sponsorluklar alınıyor.

Teknoloji ile birlikte hobiler, endüstri, çocuklar, bizler hepimiz değişiyoruz. Stadyuma gidip futbol maçı izlemiyor artık bütün gençler. Stadyumlarda e-spor maçları izliyor. Counter'ın e-spor maçını izliyor.

Bu bir gelişim değil bu bir değişim. Teknoloji ile birlikte edinmiş olduğumuz bir gelişim değil teknolojinin bize getirmiş olduğu bir değişim. Bu değişimi benimsemek veya kabullenmek zorunda değiliz. Fakat bunu bilmeliyiz. Farkında olmalıyız. Bugün değil belki ama ileride çocuklarımız için bunlar cezbedici bir noktaya gelecek olursa ne olduğunu bilmeli, ona göre reaksiyon alabilmeliyiz. İnternette video izliyor derken belki kendine örnek aldığı bir yayıncıyı izliyor onun yolundan gitmeye çalışıyor. Bizler çocuklarımızı gerçek hayatta koruduğumuz gibi kimler ile arkadaşlık ettiğini araştırdığımız gibi, sanal ortamda da aynısını yapmalı kimler ile iletişim kurduğunu, kimi örnek aldığını neler izlediğini bilmeli, öğrenmeliyiz.

